

Nedenstående skrevet med rødt, er en mail fra fra vindfirmaet Eco Partner og som blev sendt den 11. februar 2014 til et byrådsmedlem i Norddjurs Kommune. Mailens ordlyd er et typisk eksempel på, hvordan vindfirmaer uden blusel slynger om sig med mange plusord tømt for indhold, samt ikke mindst, hvordan de omskriver de faktuelle facts udelukkende for at gavne egne interesser på fællesskabets bekostning.

Det der står noteret med blått er mine kommentarer til mailens indhold, kommentarer der er vigtige at holde sig for øje, således at man i samtale med andre på en oprigtigt og retfærdigvis måde, kan argumentere imod den voldsomme propaganda, som vindfirmaerne fremkommer med og hvis sandhedsværdi efterlade meget at ønske.

Venlig hilsen
Jan Williams

Erling Salling Olesen har bedt mig, sende dig noget relevant information vedrørende moderne store vindmøller og de påvirkninger, der vil være fra dem i deres nærmiljø. Jeg beklager på forhånd, at det er blevet til en lidt lang smøre, men det er svært at gøre det kortere uden at mangle nogen essentielt og jeg ville også meget hellere mødes med dig og gerne andre af dine kommunalbestyrelses fæller, for en uddybende snak.

Vi hos Ecopartner har Danmarks bedste job og hverdag, når vi arbejder for en grøn omlægning af Danmarks energiforsyning. Simpelthen fordi det vi arbejder for, er så rigtigt og bæredygtigt.

Det er selvsagt i orden at være glad for sit arbejde, men at tage til indtægt, at det er man, fordi man arbejder med en omlægning af Danmarks energiforsyning, er en følelsesmæssig subjektiv betragtning, der i sagens natur ikke kan rumme større sandhedsværdi, end den man selv tillægger den.

Desuden, og ikke mindst, er det ikke bæredygtigt at arbejde for at fortsætte den forældede og uhensigtsmæssige opstilling af landvindkraft. Tværtimod. For landvindkraft er i stedet spild af energi og råmaterialer, set i forhold til havvindkraft. For skønt det er dyrere at opstille havmøller, så producerer havmøllerne væsentlig mere energi end landmøller. Sagt på en anden måde: Der skal minimum 3 landmøller til, for at producere den samme mængde energi, som 2 havmøller kan producere!

Det vil sige, at vi som samfund vil kunne spare omkring 30-40% af den energi og de råmaterialer (herunder de sjældne jordstoffer) der skal bruges til fremstilling af vindmøller, hvis vi i stedet fremover opstiller vindmøller på havet hvor vinden, og dermed energien, er væsentlig større og mere stabil, end den er over land.

Ind imellem er det dog dage med lidt skyer på himlen. F.eks. når enkelte kommende vindmøllenaboer stiller deres eget hensyn over fællesskabets og med velplanlagte skræmmekampagner gør deres andre naboer nervøse og får vores folkevalgte til at tøve med rigtige og nødvendige beslutninger.

Der er beskæmmende at læse ovenstående sætning, fordi den på forførende vis prøver at udskille en legitim og fornuftig modstand fra landbefolkningens side mod, at blive påtvunget en forældet og dermed forkert vindkraftudbygning, som var de pågældende borgere modstandere af vort fællesskab. Intet er mere forkert.

For fællesskabet jo os alle, og ikke kun en håndfuld jordbesiddere og et vindfirma, der for egen økonomisk vindings skyld agter at opstille landmøller ... i øvrigt på fællesskabet bekostning, såvel økonomisk som natur- og trivselsmæssigt!

At dette derudover også kommer til at koste landkommunerne penge er ubestrideligt. Eksempelvis gennem faldende boligpriser i de berørte områder og dermed skatteindtægter, samt visse steder, også gennem faldene turistindtægter. I øvrigt er det forkert, men naturligvis forførende, at bruge ord som **rigtige og nødvendige beslutninger** ... jo naturligvis vil det være **rigtigt og nødvendigt for jordbesidderne og vindfirmaet**, at få forført lokalpolitikkerne til at arbejde for de pågældendes økonomiske interesser, men det er som nævnt, fællesskabet der kommer til at betale!

Vi har sammen med de lokale lodsejere arbejdet på projektet i snart 5 år. Vi håber derfor på en snarlig VVM tilladelse, så vi om 1-2 år kan have vindmøllerne idriftsat.

Det samfundsmæssige perspektiv

Hvorfor den omlægning af vores energiforsyning?

Det er der vel 3 hoved årsager til.

1. Hensyn til miljøet – forureningsfri energi, ingen udledning af partikler og ingen forsurening af miljøet

Der kan aldrig blive tale om en forureningsfri energi, for som nævnt bruges der råmaterialer, (herunder sjældne jordarter) og energi til at fremstille vindmøller. Råmaterialer og energi vi som samfund ville kunne spare omkring en tredjedel af, hvis vi som samfund i stedet valgte at placere vores vindkraftanlæg ude på havet, fordi møller på havet producere væsentlige mere energi pr. installeret MW, end hvad landvindkraft gør.

2. Forsyningssikkerhed i en ustabil verden med stigende energipriser

Som alle ved, så producere vindkraftanlæg jo som vinden blæser. Og det gælder især landvindkraft, så at bruge en ustabil verden som argument for at fremme en ustyrlig og ustabil energilevering taler jo i bund og grund for sig selv!

3. Hensyn til folkesundheden – ingen for tidlige dødsfald som følge af partikelforurening

Endnu et usandt argument. For der er i dagens Danmark ikke tale om nogen partikelforurening af betydning fra vores centrale/decentrale kraftværker. Partikelforureningen i Danmark stammer fortrinsvis fra den tunge transport, være sig skibstrafik, de dieseldrevne tog og dieseldrevne busser, lastbiler og varebiler. Desuden glemmes det også i argumentet, at vindkraft nødvendigvis kræver et back-up system, være sig centrale/decentrale kraftvarmeanlæg og/eller import af elektricitet fra Norge og Sverige. Sidstnævnte er i øvrigt total partikelfri og CO2 neutral, fordi elektriciteten fra de to lande produceres ved hjælp af vandkraft og A-kraft, så at vindkraftanlæg skulle høste gevinster mht. folkesundheden rummer ingen sandhed i den virkelige verden.

Stort set alle, er vel enige om, at vi ikke kan fortsætte med at forurene vores jord, som vi har gjort de sidste par generationer. Vi må ikke forvente, at verdens store klimasyndere går foran i kampen mod luftforureningen. Lande som Danmark må gå foran og vise en vej, hvor man kan omlægge energiforsyningen til vedvarende energikilder uden at miste konkurrenceevne og velfærd. Pointen her er, at man påtager sig et ansvar, hvis man udskyder beslutninger der medvirker til Danmarks energiomlægning.

Der er bestemt intet galt i, at Danmark viser vej og går foran. Tværtimod, og det er stort set alle vel også enige om. Men når nogle få forsøger at vildlede flertallet for for egen økonomisk vindings skyld, så Danmark uheldigvis kommer til at bevæge sig ad den forkerte vej, må fornuftige borgere der har gennemskuet hvad der egentlig er på færde, naturligvis gøre opmærksom derpå. Det er vel egentlig en borgerpligt i et demokratisk samfund. For skal vi vindkraft, så skal denne naturligvis placeres hvor den generer mindst og hvor den yder mest, og derfor er den rette vej at placere vindkraftanlæg hvor vinden er, nemlig på havet.

Desuden påfører den ensidige satsning på vindkraft, og som desværre sker på bekostning af andre alternative energiformer, os betydelige økonomiske tab, idet at vi allerede i dag må eksportere el til vore nabolande til små, ja nogle gange ligefrem til negative priser, når det blæser meget, mens vi må importere elektricitet til dyre priser, når vindforholdene er svage.

Paul-Fredriks Bach, der har en fortid i både Elsam og Eltra, gør også på hjemmesiden: <http://www.pfbach.dk/> (under rubrikken nyheder den 25. januar 2014) opmærksom på

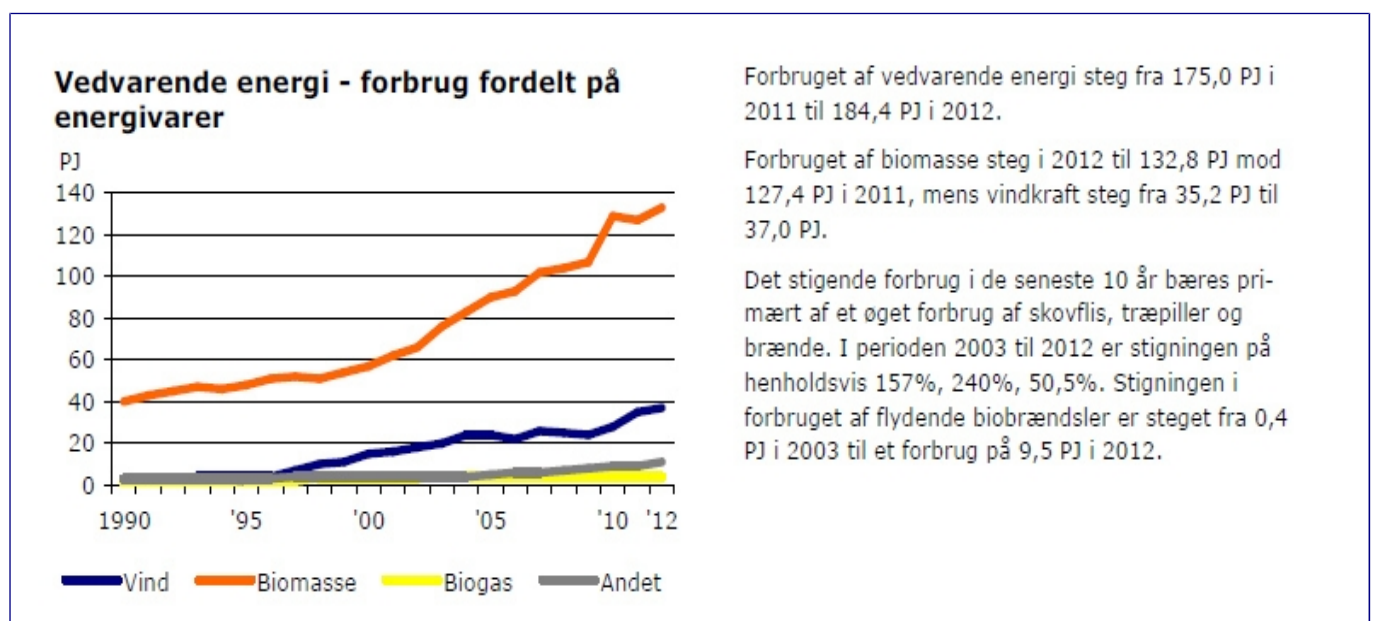
følgende vedrørende im- og eksport af elektricitet gældende for december måned 2013:

”Eksporten var 604 MWh eller 41 % af produktionen af vindenergi. Efter min opfattelse er vindkraften årsag til denne eksport. Det direkte tab på eksporten i december 2013 har således været omkring 27 €/MWh.”

Et flertal af vores folkevalgte på Christiansborg har besluttet, at tage et miljømæssigt og samfundsøkonomisk ansvar ved at igangsætte en omlægning af Danmarks energiforbrug fra afbrænding af fossile brændsler til brug af vedvarende grøn energi. Vindmøller og især landvindmøller har hovedrollen i vores fremtidige energiforsyning.

Ovenstående postulat om at især landvindmøller vil få hovedrollen i vores fremtidige energiforsyning er grebet ud af den blå luft. For udover at energileverancen fra vindmøller er ustyrlig og ustabil, så dækker samtlige vindmøller i dag eksempelvis kun omkring 5% af vort samlede energiforbrug. På Energistyrelsen Energistatistik 2012, kan man se, at vindmøller i alt kun yder 37 PJ ud af et årligt energiforbrug på 785 PJ.

Tabel på side 8, Energistyrelsen Energistatistik 2012:

Som det også ses af ovenstående tabel er biomasse, herunder nedbrydeligt affald, en langt større leverandør af energi end vindmøller. Og desuden kan affald og biomasse som bekendt anvendes, når vi har brug for energien, altså vi kan styre afbrændingen i forhold til energiforbruget, så leveringen af energi ikke sker som vinden blæser.

Ud fra et samfundsmæssigt synspunkt, har vindmøller set i forhold til den ringe mængde energi de leverer, desværre fået tilkæmpet sig en alt for dominerende rolle. Og en rolle som det danske samfund på længere sigt vil lide skade af, hvis ikke vi i tide som samfund indser, at vindmøller er blevet tillagt en alt for stor og betydningsfuld rolle, og en rolle som de aldrig ville kunne indfri.

Landmøller er samfundsøkonomisk den optimale løsning – ca. 40 % billigere for samfundet pr. produceret kilo5watt-time sammenlignet med havmøller.

<http://www.ens.dk/info/nyheder/nyhedsarkiv/martin-lidegaard-skriver-energipolitisk-historie>

At elektricitet skulle være 40% dyre fra havmøller i forhold til landmøller er endnu en af de mange usandheder, som vindfirmaer udspreder for at gavne egne interesser, nemlig at fremme landvindkraft på havvindkrafts bekostning. Faktisk er sandheden, at alle landets havparker, med undtagelsen af den netop igangsatte Anholt Havpark, stort set leverer elektricitet til samme pris som landvindkraft. For selvom nogle få havparker er garanteret et større tilskud i startperioden, vil den højere produktion fra havmøller set over en 20-25 års driftsperiode opveje dette tilskud, så den gennemsnitlige elpris pr. kWh derved stort set bliver den samme som den landvindkraft leverer til.

I øvrigt kan det noteres, at vindparken som blev opstillet i 2009 ud for Sprogø i Storebælt, leverer elektricitet på nøjagtig samme vilkår, som den der gælder for landvindkraft.

Konklusion: havmøller vil set over en driftsperiode på 20-25 år kunne levere elektricitet til stort set samme pris som landvindkraft.

Vindmøllemodstanderne siger at vi må stille alle vindmøllerne ud på havet, hvor ingen kan føle sig generet. Det er desværre ikke et brugbart forslag. Hvis omlægningen til grøn energiforsyning ikke kan udføres ligeså billigt, som forudsat i energiforliget, kan der ikke skabes politisk flertal for en omlægning. I 2013 så vi hvordan flertallet bag forliget vaklede, da man kunne konstatere at prisen på Co2 kvoter var blevet billigere end forudsat i beregningen bag forliget, hvilket gjorde det billigere at forurene end antaget.

Som det fremgår af forrige kommentarer er ovenstående postulat usandt, for som nævnt, kan havvindkraft sagtens konkurrere med landvindkraft. Og især hvis man også medregner de uheldige følgevirkninger som landvindkraft påfører det levede liv på landet, vores fælles og bevaringsværdige landskaber, og ej at forglemme, "rural" turismen, som fremover i sagens natur vil fravælge at gæste de landområder, der uheldigvis skændes med energiindustri anlæg alias store møller.

Energiomlægningen er igangsat ved at tildele blandt andet landvindmøllestrøm et tilskud i de første 7-9 år af møllens driftsperiode på 25 øre pr. produceret KW/t. oveni el-markedsprisen. Tanken er at den grønne strøm vil udkonkurrere de gamle fossilbrændsel fyrede kraftværker, der vil blive nedlagt efterhånden som udbuddet af strøm bliver større end efterspørgslen. Overudbuddet vil få elpriserne til at være lave i en periode og det vil ikke kunne betale sig forsat at drive traditionelle kul og gasfyrede kraftværker.

Ordene nederste på forrige side, side 5, beviser hvor snævert og egoistisk vindfirmaet tolker fællesskabets energiforsyning, udelukkende for at gavne egne interesser på bekostning af almenvellet. For netop overudbuddet af elektricitet fra møller når det blæser meget, og som allerede med den nuværende installerede kapacitet har uheldige virkninger, bl.a. med negative eksportpriser til følge, medvirker endvidere til, at de værker der udleder mindst CO₂, nemlig de gasfyrede, de lukker først. Og det gør de, fordi de gasfyrede værker er dyrere at drive, end de kulfyrede. Og da gas udleder mindre CO₂ end kul, opnår vi dermed det stik modsatte af hvad vi ønsker, nemlig at samfundets CO₂ udledning begrænses.

Vindmøller og deres naboer

Vindmøller er infrastruktur parallelt til motorveje og jernbaner osv.

Udbygning af infrastruktur er afgørende for samfundets vækst og velstand, men vindmøller kan ligesom andre infrastrukturer ikke undgå at genere visse borgere

På forførende vis forsøges det fra Eco Partners side, at sidestille vindmøller med infrastruktur, såsom motorveje og jernbaner. Men vindmøller har så at sige intet med infrastruktur at gøre, for vindmøller er i stedet at betragte som tekniske produktionsenheder. Og en produktionsenhed vil man som regel vælge at placere der hvor den yder størst nytte og er til mindst gene! Siger sig selv.

Hvem vil eksempelvis mene det var en god idé, at give tilladelse til at anlægge en stor svineproduktion i en bymæssig bebyggelse, hvem vil sige ja til at anlægge en stor cementvarefabrik ude i en af landets få tilbageværende å-dale, hvem vil mene det er en god idé at bygge et højt luksushotel i stål og glas med udsigt til Rebild Bakker? Nej, den slags vil næppe mange med deres fulde sanser i brug sige ja tak til. Og heldigvis for det.

Sammenligningen med motorveje og jernbaner er i øvrigt en misvisende og infantil sammenligning, for eksempelvis må motorvejen mellem Aarhus og Aalborg, ja, naturligvis placeres mellem Aarhus og Aalborg! Derimod kan møller jo opstilles helt andre steder, og det klogeste for samfundet som helhed vil naturligvis være, at placere dem hvor vinden er stærkest og mest stabil, altså på havet.

Konklusion: Vindmøller er ikke infrastruktur, men derimod energi-produktionsheder og bør derfor betragtes som sådanne, og derfor placeres hvor de gør størst nytte og mindst gene.

Man må derfor spørge sig selv.

Er vindmøllenaboer rimeligt stillede i forhold til naboer til motorveje, jernbaner, lufthavne mv.?

Svaret er i alle forhold ja.

- Der er skrappe krav til vindmøllers støj (alm. Støj som lavfrekvent støj) ved naboer end for andre støjkilder.

Denne påstand er decideret usand, for ved andre støjkilder end vindmøller, der kan eventuelt støjudsatte klage til kommunen, som derefter vil være forpligtiget til at foretage en kontrolmåling. Og overskrider denne kontrolmåling de tilladte grænseværdier for støj, vil den pågældende synder, være sig et landbrug eller en industrivirksomhed, blive pålagt at dæmpe støjen, så denne ikke overskrider de tilladte grænseværdier.

At denne procedure ikke gælder for vindmøller, er der i dag desværre en del tilfælde af, og hvor klagerne over støj får den krænkende meddelelse, at ifølge vindmøllebekendtgørelsen, kan kommunen desværre intet foretage sig.

Det skal i den henseende i øvrigt bemærkes, at modsat andre støjkilder, så måles den faktuelle støj som vindmøller udspreder ikke, men beregnes derimod. Til dette konkludere professor i akustik, Aalborg Universitet, Henrik Møller, i en rapport fra 2011 på side 54 om vindmøllestøj følgende:

”Der er forskelle på flere decibel mellem støjen fra forskellige møller af samme størrelse, selv for møller af samme fabrikat og model. I planlægningsfasen må man derfor indregne en sikkerhedsmargin i størrelsesordenen 3-4 dB for at sikre, at de rejste vindmøller vil overholde støjgrænserne. Hvis man blot benytter gennemsnittet for mølletypen, er der 50 % risiko for, at den aktuelle mølle vil overskride grænsen.”

- En vindmølleopstiller skal erstatte det eventuelle værditab, som en nabo måtte have på sin beboelsejendom.

Det reelle værditab dækkes slet ikke tilnærmelsesvis af værditabsordningen, og flere naboer til vindmøller har derfor også efterfølgende valgt at anlægge civil søgsmål ved domstolene. Selvom naboerne stort set altid får medhold af domstolene, og vindmølleejerne dømmes til at betale en større erstatning end den først tilkendte, så er det urimeligt at naboer til møller skal føre lange og tidskrævende sager ved domstolene for at få medhold.

Konklusion: Det er ikke et demokratisk land værdigt, at det påfører nogle af sine medborgere voldsomme belastninger, af såvel økonomisk som psykisk art, at skulle føre sager ved landets domstole for at retfærdigheden sker fyldest .

- En vindmølleopstiller er forpligtet til at udbyde 20 % af et projekt i andele til lokalbefolkningen til kostpris.

Korrekt! Men der er flere ting ved denne konstruktion som er yderst uheldig. Dels er der nogle, der måske bor op til 4,5 km fra vindmøllerne som kan score en økonomisk gevinst, mens borgere der bor indenfor 1 km og som måske ikke har økonomiske midler i overskud til at investere i vindmøller, blot får alle ulemperne. Og dels er denne ordning medvirkende til at splitte de mindre landbosamfund op med deraf følgende ufred. Set fra mølleopstillernes side, er ordningen derimod et glimrende middel til at få trumfet sin vilje igennem, for ved hjælp af denne ordning er det muligt at spille lokalbefolkningen ud mod hinanden.

Støj og afstande

Vindmøller er ikke lydløse men støjer, når de producerer maximalt på niveau med en plænetraktor. Derfor skal der være god afstand til nærmeste naboer. Afstandskravet er 4 gange møllernes totale højde, hvilket er lig med 600 meter, for de vindmøller vi ønsker at opstille i Hevring ådal.

Ved vindmølleprojektet i Hevring ådal er der 8 naboer, der bor indenfor 1 km. afstand fra den nærmeste vindmølle i parken. Den gennemsnitlige afstand er for naboerne 890 meter. (290 meter over kravet). Nærmeste nabo er Sorvad bjerg 5 i en afstand på 737 meter til den vindmølle der er nærmest.(137 meter over kravet). Afstandskravet er altså overholdt med meget stor margin.

Afstanden 4 x møllehøjde er en afstand som Danmarks Vindmølleforening i halvfemserne fik gennemtrumfet, og er en afstand der aldrig har været udsat for en uvildig vurdering, være sig fra hjemlige forskere eller læger, om denne afstand er tilstrækkelig for at beskytte naboerne mod unødige gener.

Flere forskere i udlandet er efterhånden, bl.a. via de udenlandske sager der er opstået vedr. naboer til vindmøllers søvnproblemer, også blevet opmærksom derpå. Eksempelvis har tre forskere på universitetet i Auckland, New Zealand i en rapport fra 2011 om de gener vindmøller påfører deres naboer, konkluderet følgende:

"we conclude that night-time wind turbine noise limits should be set conservatively to minimize harm, and, on the basis of our data, suggest that setback distances need to be greater than 2 km in hilly terrain."

Konklusion: Afstandskravet på 4 x møllehøjde er helt utilstrækkeligt og giver ingen garanti for naboerne mht. for at blive udsat for ulemper og gener, såvel visuelle som støjmæssige, fra vindmøller.

Støj (almindelig støj og lavfrekvent støj) Max. 42 og 44 dbA ved henholdsvis 6 og 8 m/sek., ved nærmeste naboers udendørs opholdsareal i retning mod vindmøllerne.

De 8 naboer indenfor 1 km. vil i gennemsnit kunne blive påvirket med henholdsvis 38,1 og 39,6 dbA. Den nærmeste nabo vil blive påvirket med henholdsvis 40,1 og 41,7 dbA. Når det blæser med 6 og 8 m/sek. Grænseværdierne for støj er altså ligeledes overholdt med meget stor margin. Beregningerne tager udgangspunkt i de af vindmølleleverandøren garanterede kildestøjstal.

http://www.hevringaalvindkraft.dk/documents/hevring_vvm.pdf

Som nævnt måles den faktuelle vindmøllestøj ikke, men beregnes derimod, og netop denne metode rummer stor fare for at den faktuelle støj er 3-4 dB (A) højere jf. akustikprofessor Henrik Møller fra Aalborg Universitet.

Lavfrekvent støj fra vindmøller. (Max 20,0 dbA i nærmeste bolig ved 8 m/sek). I forventning af at større maskiner ofte vil lave dybere lyd end mindre maskiner, har man 2012 indført grænseværdier for vindmøllers påvirkning med lavfrekvent støj ved nabobeboelser.

Den beregnede gennemsnitlige lavfrekvente støj de 8 nærmeste naboer er 13,9 dbA ved vindhastighed på 8 m/sek. Hos nærmeste nabo ved Hevring Ådal projektet er tallet 15,2dbA. Grænseværdien for lavfrekvent støj er altså ligeledes overholdt med meget stor margin.

http://www.hevringaalvindkraft.dk/documents/hevring_vvm.pdf

Endnu en gang! Den faktuelle støj måles ikke, men beregnes, og denne usikkerhed har netop påført en del vindmøllenaboer unødige støjgener. En sag fra Holbæk Kommune, hvor to 2,3 MW Siemens møller blev opstillet ved Stigs Bjergby i 2009, fortæller med al tydelighed, at selvom støjen var beregnet til at være 40 dB (A), var den reelle støj langt højere, nemlig hhv. 45 og 49 dB(A).

Beboerne på Bjergby Statshuse har oplyst, at de hører støjen særligt tydeligt når vinden er i vest, og lyden fra møllerne derfor bæres væk fra boligerne. Dette fænomen er bekræftet ved tilsynene. Der klages også over støj indendørs, for eksempel om natten, hvor flere får deres søvn forstyrret.

I støjansøgningen af 8. juli 2008, fremgår det, at støjniveauet fra møllerne ved Bjergby Statshuse 5, er på 40 dB(A). Ved den orienterende støjmåling målte Holbæk Kommune mellem 45 og 49 dB(A), efter fradrag af 3 dB, for baggrundsstøj.

En teoretisk beregning af støjudbredelsen fra møllerne, ud fra møllernes kildestyrke på 106,5 dB(A), giver ved 500 meters afstand, et støjbidrag på 52,2 dB(A) – herfra skal dog trækkes et par antal dB som følge af luftens absorption. På den baggrund vurderer Holbæk Kommune, at støjen ved nærmeste naboer, reelt kan være noget højere end vindmøllebekendtgørelsens grænseværdi.

Hvad ved vi specifikt om støjkraevne til vindmøller?

Sammenligningen til virksomheds- og trafikstøj er støjgrænseværdierne for vindmøller ultimative kontra vejledende for virksomheder og trafik.

Vindmøllernes støj beregnes i medvind til alle beboelser rundt om vindmøllerne og ved vindhastigheder hvor man ved, at vindmøllestøjen høres mest tydeligt ved naboerne.. Det reelle støjbillede for vindmøller: max. Støjniveau vil derfor statistik set kun være til stede i 20-30 % af årets timetal. Grænseværdien for lavfrekvent støj fra vindmøller er 20 DbA, beregnet inde i nærmeste nabobolig.

Til sammenligning er miljøstyrelsens generelle retningslinjer for anbefalede niveauer af lavfrekvent støj max. 20 dbA om natten og 25 dbA om dagen ved beboelser institutioner osv.

http://www.mst.dk/Virksomhed_og_myndighed/Stoej/stoejgraenser/lavfrekvent_stoej_i_nfralyd_vibrationer/

Grontmij Acoustica har for nyligt afsluttet en analyse om forholdet mellem mindre og større vindmøller og deres lavfrekvente støj. Vindmølleindustrien og vindmølleforeningen har siden betalt Grontmij Acoustica, for at formidle analysen i en rapport på dansk.

Analysen konkluderer

- at store møller ikke repræsenterer et særligt problem med lavfrekvent støj
- at små og store vindmøller i gennemsnit har samme andel af lavfrekvent støj relativt til den samlede støj og
- at nye store vindmøller har en mindre andel af lavfrekvent støj end ældre store vindmøller relativt til den samlede støj
- at møller opsat både før og efter 2010 kan overholde grænseværdien på 20 dB
- at lovændringen fra 2012, hvor man tilføjede en grænseværdi for vindmøllers påvirkning med lavfrekvent støj, var et politisk ønske og ikke begrundet i et reelt problem med støj fra møllerne.

http://www.videnomvind.dk/media/286130/report_low_frequency_noise_from_wind_turbines_01-2014.pdf

Ovenstående postulerer taler mod bedrevidende, for som nævnt, er der store problemer med at møller, opstillet såvel før som efter år 2010, kan overholde grænseværdierne på 20 dB lavfrekvent støj målt indendørs hos naboerne.

Opmærksomheden skal i øvrigt henledes på, at Grontmij Acoustica er et privat foretagende, der bl.a. har vindindustrien som kunde og dermed kan virksomheden på ingen måde opfattes som en uvildig part.

Skyggekast (max. 10 timer årligt)

Den tid hvor hele eller dele af rotorens areal må være imellem solen og nabobeboelsen, når solen skinner og vindmøllen rotor drejer rundt.

At beregne et gennemsnit for de nærmeste naboer, giver ingen mening ved skyggekast, fordi det er så forskelligt, afhængigt af i hvilket retning, nabobeboelsen ligger i forhold til vindmøllerne. 3 af de nærmeste nabobeboelser vil ikke få skyggekast fra vindmøllerne overhovedet.

Den nabobolig der vil kunne få mest skyggekast i løbet af et år, vil i et gennemsnitsår få 9 timer og 54 minutter (uden fradrag for bevoksning osv.)

Visuelt indtryk/ Ejendoms værditab

Vindmøller er store og påvirker landskabsindtrykket. Derfor skal et vindmølleprojekt visualiseres i VVM fra både fjern- mellem og nærzonen. Visualiseringerne skal udføres således, at landskabsarkitekterne kan vurdere vindmøllernes indvirkning på det samlede landskabsbillede.

At skrive, at visualiseringer skal udføres således at landskabsarkitekter kan vurdere vindmøllernes indvirkning på det samlede landskabsbillede lyder besnærende. Men denne udlægning er ikke korrekt. For dels er de såkaldte landskabsarkitekter købt og betalt af vindmøllefirmaerne, og dels udføres visualiseringerne bevidst med det mål at "sløre" vindmøllernes faktisk indvirkning på landskabet. Eksemplerne er ad legio, hvilket stort set hver eneste VVM-redegørelse vedr. vindmøller, der hidtil er fremstillet, kan dokumentere.

Sløringen af vindmøllernes faktiske indvirkning på landskabet sker eksempelvis ved at placere de påtænkte vindmøller bag bevoksning og/eller den bebyggelse der forefindes i landskabet. Derudover tages der foto af landskaberne med en mild form for vidvinkel, hvilket får vindmøllerne til at virke mindre, og dermed opfattes de slet ikke så store, som det menneskelige øje normalt opfatter dem.

Vedr. VVM-redegørelserne tror mange borgere i øvrigt også, at det er kommunerne som står bag disse. Men det er det ikke. For VVM-redegørelserne bestilles og betales af projektmanagerne, som i sagens natur ønsker at fremme deres sag, hvilke i sig selv får VVM-redegørelser til at blive et partsindlæg, og ikke en uvildige redegørelse som almenvellet ellers kunne ønske.

Konklusion: Der arbejdes kreativt, både med tekst og foto, for at nedtone vindmøllernes negative påvirkning af vores landskaber.

I forhold til naboerne er et eventuelt værditab på deres ejendomme, som følge af vindmøllernes visuelle påvirkning, det forhold der optager folk mest.

Hvad ved vi om salgbarhed/værditab?

Der er så vidt vides endnu ikke foretaget større undersøgelser af salgbarhed og eventuelt ejendomsværditab som følge af vindmøller, men den, der ved opstilling af en eller flere vindmøller og tilknyttede lysmarkeringsmaster forårsager et værditab på en beboelsejendom, skal betale herfor.

Kilde: Bekendtgørelse af lov om fremme af vedvarende energi Kap. 2 § 6.

<https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=159159#Kap2>

For at kunne give alle naboer en lige og fair vurdering, at et eventuelt værditab, som vindmøllerne må forårsage, har Klima-, energiministeren beskikket et antal taksationsformænd og sagkyndige, til at taksere værditab, for de naboer der ønsker at få deres ejendom vurderet.

Viden om vind har dog lavet to stikprøver i 2012 ved vindmølleprojekter ved Tåsinge og ved Kyse. Analyserne omfattede alle frit handlede ejendomme i en periode 2 år efter opstilling af vindmøllerne – tilsvarende i relevant referenceområde uden vindmøller.

Stikprøverne tegner et billede af, at der hverken er værditab eller længere salgstider.

Stikprøverne er dog for lille et statistisk grundlag for en egentlig konklusion.

<http://www.videnomvind.dk/publikationer.aspx>

Det er korrekt at **Viden om vind**, et propagandakontor iværksat for at fremme landvindkraft, har foretaget to undersøgelser hhv. på Tåsinge og ved Kyse. Dermed ophører det korrekte desværre også. For tværtimod fastslog en efterfølgende kontrolundersøgelse gældende for Tåsinge og udført af Vindmøller med omtanke, at liggetiderne før salg var mere end dobbelt så lange for ejendomme tæt ved møllerne, og ikke mindst, at salgspriserne i gennemsnit var meget lavere:

Faktaboks:	
Ejendomme uden vindmøller som nabo	Ejendomme med vindmøller som nabo
liggetider før salg 140 dage	liggetider før salg 299 dage
salgspriser i gennemsnit 400.000 kr. ejendomsvurderingen	salgspriser i gennemsnit 60.000 kr. under ejendomsvurderingen

Desuden klarlagde 30 interviews med naboer til møllerne, at over 2/3 af naboerne i større eller mindre grad følte sig generet af møllerne.

I	Faktaboks:
	Interview med 30 naboer til 2 Siemens 2,3 MW vindmøller på <u>Tåsinge</u> (efteråret 2012)
	6 følte sig ikke generet
	3 følte sig ikke direkte generet, men ville gerne have undgået at møllerne var blevet opstillet
	21 følte sig generet af møllerne i stærk eller mindre grad

Undersøgelsen som Viden om Vind foretog ved Kyse var ligeså lemfældig og ukorrekt, som den de havde foretaget på Tåsinge. For de ejendomme som Viden om vind anvendte som kontrolejendomme til ejendommene ved Kyse lå ved eller i nabobyen Sandved. Men åbenbart var Viden om vind uvidende om, at der siden omkring årtusindskiftet har stået ikke mindre end 13 møller indenfor en radius af 2 km fra kontrolejendommene ved eller i Sandved! Derfor siger det jo sig selv, at liggetider og huspriser næppe afveg meget fra hinanden hhv. for ejendomme i nærheden af de 2 møller ved Kyse og for ejendomme ved de 13 møller ved Sandved.

I øvrigt er et stort område af det sydvestlige Sjælland siden årtusindskiftet blevet ramt af mange møller, og det meste af denne egn lider også i dag af affolkning og stagnation. Naturligvis er det ikke kun møllernes skyld, men der er ingen tvivl om, at netop opstilling af de mange møller, har fået de såkaldt ressourcestærke medborgere til at fravælge at bosætte sig i denne egn.

Hvad ved vi om vindmøllestøj og sundhed?

Myndighederne anerkender genevirkninger, men ikke sundhedsrelaterede følgevirkninger. Erfaringen med tusindvis af vindmøller gennem mange år siger det samme. Vi har haft vindmøller i Danmark i 35 år, og tusindvis af familier har oplevet naboskab som uproblematisk.

At postulere, at der er tusindvis af familier som har oplevet naboskabet til vindmøller som uproblematisk, er atter et postulat som ikke har megen sandhedsværdi i sig. Sagen er nemlig den, at selvom rigtig mange familier i det daglige landet over føler sig generet af at have møller som naboer, så har de opgivet at klage, fordi de føler sig magtesløse overfor en mægtig og stærk vindindustri, som mistænkeliggør enhver der føler trang til at klage sin nød, være sig til de offentlige myndigheder eller via læserbreve.

Ny undersøgelse: Vindmøllestøj og helbredsrelaterede følgevirkninger: hjerte-karlidelser, blodtryk, diabetes, fødselsvægt, diabetes, søvnforstyrrelser. Beslutningen om en undersøgelse af helbredseffekter har ikke baggrund i reelle problemer, men er politiske beslutninger alene for at imødekomme bekymringer.

Endnu et ukorrekt postulat. For som tidligere nævnt har man for længst i udlandet fået øjnene op for de gener, som møller kan påføre deres naboer, såsom eksempelvis søvnproblemer og stress. Også herhjemme har professor ved Aalborg Universitet for akustik, Henrik Møller, påpeget at den nuværende vindmøllebekendtgørelse ikke beskytter vindmøllenaboer tilstrækkeligt mht. til støj og dermed forstyrrelse af deres nattesøvn.

**Hvis vindmøller er en gene, må kommunerne da få mange klager over vindmøller?
Kommunerne får meget få klager over vindmøller.**

Analyse fra 2013 dokumenterer, at: I over 80 pct. af kommunerne er der 0 eller 1 klage. Kun i to kommuner er der mange klager. I begge kommuner centreret omkring enkelte personer.

http://www.videnomvind.dk/media/285485/unders_gelse_vedr_rende_klager_over_vind_m_ler_2011_og_2012_-_med_diagrammer_og_bilag.pdf

Som før nævnt, har mange borgere simpelthen og forståeligt opgivet at klage, ganske enkelt fordi de intet får ud af det, for i henhold til vindmøllebekendtgørelsen, kan kommunerne intet gøre for at hjælpe deres medborgere. Eksempelvis klagede en borger på Tåsinge til Svendborg Kommune vedr. støj fra 2 store møller der blev opsat ved Bjerreby i 2008, herunder om kommunen havde givet tilladelse til at møllerne måtte køre med højere rotorhastigheder ved vindhastigheder over 8 m/s. Svaret fra kommune var følgende:

Den 25. april 2012

Til Gitte Torneløkke

Du har spurgt til, om der findes et brev med tilladelse til, at vindmøllerne må køre med højere rotorhastighed ved vindhastigheder over 8 m/s.

Støjgrænserne for vindmøllestøj gælder ved 6 m/s og 8m/s. Tilsynsmyndigheden kan ikke regulere støjen ved andre vindhastigheder.

Kommunen er orienteret om, at rotorhastigheden er øget, ved vindhastigheder der er højere end referencevindhastighederne. Det vil sige ved vindhastigheder, som ikke kan reguleres med vindmøllebekendtgørelse, så derfor har kommunen ikke givet en tilladelse.

Venlig hilsen

Miljøogsagsbehandler Pia Ellegaard Jørgensen

**Miljø og Teknik
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge**

Og at der kun er tale om to kommuner, hvor der er mange klager og som i øvrigt er centreret omkring enkelte personer, er endnu en af mange ukorrekte påstande. Eksempelvis er der på Sjælland i dag opstillet store møller i henholdsvis Næstved, Kalundborg og Holbæk Kommuner, og det har alle steder, med undtagelsen af et enkelt, skabt gener for naboerne, hvor nogle af forståelige (men dog egoistiske) grunde har undladt at klage, fordi de efter møllerne er blevet opstillet ønsker at flytte. Og dermed ønsker de ikke at påkalde sig for megen opmærksomhed, herunder at klage, fordi de ikke har interesse i at skræmme eventuelle købere væk.

I Jylland er der også flere kommuner, såsom eksempelvis Ringkøbing-Skjern, Herning og Lemvig Kommune, hvor borgere har klaget over vindmøllegener. Så når Eco Partner i en mail til et byrådsmedlem i Norddjurs Kommune postulerer, at der kun er få klager som hidrører fra få personer, er og bliver det faktisk forkert. I den henseende er det også værd at bemærke, at flere kommuner landet over har valgt at begrænse eller helt stoppe vindmølleplanerne, af hensyn til såvel kommunens som til borgernes tarv.

Ecopartner administrerer ca. 120 vindmøller. Ca. 100 i Danmark og ca. 20 i Tyskland. Vi har derfor en meget nær kontakt til mange af de mennesker, der bor omkring vindmøllerne og hjælper os, med praktiske forhold omkring deres daglige drift. Når man som os, arbejder med og driver vindmøller til daglig, får man automatisk et mere jordnært forhold til dem, end det billede som modstandere af vindmøller gerne vil tegne af dem. Jysk analyse har for Viden om vind lavet en større analyse om det, at være nabo til store moderne vindmøller. Man kan tolkes resultatet på mange måder, afhængigt af øjnene der læser den. Analysen viser med overbevisning, at meget få procent af naboerne, har egentlige gener ved at bo som nabo til store vindmøller. Få procent af i alt 8 naboer indenfor 1 km. er forsvindende få.

http://www.videnomvind.dk/media/239472/jysk_analyse__rapport_vedr_rende_naboskab_til_vindmøller.pdf

Denne undersøgelse som Viden om vind har foretaget, har samme mål som de andre undersøgelser og udtalelser de fremkommer med, nemlig at bortforklare og sløre de faktiske forhold, ved det at være nabo til landmøller. Undersøgelsen, som Eco Partner referer til, tager udgangspunkt i naboskab til store møller indenfor en radius af 2 km. Derfor viste undersøgelsen læst med "vindmøllebriller" også, at der kun var få gener forbundet med at være nabo til møller. Men da kun få af de adspurgte var bosat indenfor en radius af 1 km til møller, mens hovedparten derimod boede længere væk, nemlig mellem 1 og 2 km, så siger det jo sig selv, at de negative konsekvenser af naboskabet ligesom bliver "fortyndet". Undersøgelsen viste til gengæld, at rigtig mange af de adspurgte indenfor 1 km radiusen følte sig generet af møllerne i højere eller mindre grad.

Konklusion: afstandskravene til landvindmøller er i dag alt for lave, hvis gener for naboerne skal mindskes til at blive tålelige.

Jeg håber at ovenstående har kunnet bidrage positivt til dit samlede indtryk, før din beslutning i kommunalbestyrelsen.

Såfremt du har lyst og finder det formåls tjeneligt, deltager jeg meget gerne i et uddybende møde med dig og andre.

Med venlig hilsen / Mit freundlichen Grüßen / Best regards

Ecopartner

Allan Dahl Larsen
adl@ecopartner.dk
Mobil: +45 22588300

Ecopartner ApS, Egå Havvej 21, DK-8250 Egå
Tel.: +45 8622 6200 - Fax: +45 8622 6240
www.ecopartner.dk